

DEVLETİN parası milletin parasıdır.O parada “ tüyü bitmemiş yetimin” hakkı vardır.Bu nedenle,demokratik ülkelerde devlet bu paraların harcanmasında” kör kuruşun” hesabını tutmak,hesabını vermek ve hesabını sormak zorundadır.Bütçeden yapılan harcamaların denetimi,bu anlayışla yapılır.yapılmalıdır.

Devletin parasını harcayanlar her kuruşun hesabını vereceklerini bilerek harcama yapmalıdırlar.Kendi paralarını harcarken gösterdikleri özenden çok daha fazlasını devlet parasını harcarken de göstermek zorundadırlar.

Devletin yaptığı her harcamanın bir yasal dayanağı vardır.Bu harcamalar denetlenirken,harcamanın yasal dayanağı ve harcama belgeleri de denetlenir.

Devletin kasasından para çıkması için bir “ verile emri”(ödeme emri)düzenlenir ve o belgeye harcama belgeleri eklenir.Belgeleri “ gerçekleştirme memuru” düzenler,denetler ve ödeme ancak” harcama yetkilisi”nin (ita amirinin) imzasıyla yapılabilir.Harcama yetkilisi,dayanaktan yoksun harcamalar konusunda mali sorumluluk taşır.

“ KAMU HİZMETİ”

Devlet bütçesine konulan ödenekler kamu hizmetinin karşılığıdır.Bu ödeneklerden kişisel harcamalar için para ödenmez.

Bunun iki istisnası vardır; birincisi “ örtülü ödenek” , ikincisi “ temsil ve ağırlama ödeneği” dir. Birincisi devletin yüksek menfaatleri (istihbarat ve ulusu savunma hizmetleri) için,diğeri ise devletin temsili için yapılması gereken harcamaları karşılamak için verilir.

Örtülü ödenek Başbakan,maliye Bakanı ve ilgili bakan tarafından imzalanan kararnamelerle kullanır.(Mümkünse belgelenir,yetkililer tarafından görülür.Sonra ise niteliğine göre saklanır veya imha edilir.

Temsil ağırlama giderleri ise,devlet makamlarının gerektirdiği,medeni ve kültürel harcamalardır. Onlar da belgelenir ve denetlenir.Amacı aşan kişisel harcamalar ilgisinden tahsil edilir.

TÜRKMEN'İN İLETİŞİM HARCAMASI

Bu bilgiler ışığında TBMM Başkanlık Divanı Üyesi,CHP Adana Milletvekili Elif Doğan TÜRKMEN'in 1 Milyon 200 bin liralık iletişim harcamasına bakalım.

Bu ödenek örtülü bir ödenek değildir..Daha çok devleti temsil ödeneğine yakındır.Bir milletvekilinin Başkanlık Divanı üyesi olsa da bu tutarda telefon,mesaj,mektup,tebrik harcamasının devlet bütçesinden yapılması etik açıdan kabul edilemez.

Milletvekillerinin bu tür harcamalarında belirli bir sınır vardır.Bu sınırı aşan harcamaları kendileri karşılamak zorundadırlar.Ancak Başkanlık Divanı Üyeleri için bir harcama sınırı görülmemiştir.Buradan hareketle,Türkmen'in bu harcamalarının Meclis bütçesinden karşılanmasında hukuki sorun olmadığı öne sürülmektedir.Böylece harcamanın yasal dayanağı bulunduğu savunulmaktadır.Türkmenin ise kendini,” Bilgim yoktu,bu kadar pahalı olduğunu bilmiyordum,kimse bu konuda beni uyarmadı”diyerek savunmuştur.

TBMM Başkanlık Divanı'nın düzenlenmesi açısından bu harcama kurala uygun görülebilir,ama amaca ve vicdana uygun değildir.Fahiş tutardaki bu harcama örneği,Başkanlık Divanı'nın bundan sonrası için belirli bir sınır getirmesiyle sonuçlanacaktır.Bu ayrı bir konudur.

Ancak,bir hukukçu olan sayın TÜRKMEN'in bu harcamaları yaparken en azından bir tereddüt taşıması,acaba bu kadar harcama yapmam mümkün mü,mümkün olsa bile etik mi,uygun mu diye kendisini sorgulaması beklenirdi.Acaba bana verilen bu hakkı istismar ediyor muyum,diye de kendine sorabilirdi.Kalın Sağlıcakla!